

July 30, 1942

BALÁSY TUDTA, MIT TESZ...

RÓBERT OSZKÁR ROVATA

Az Eckhardt-mozgalom sorsát az peccételte meg, hogy Balásy Antal lemondott a vezetőségi tagságról és nem volt hajlandó semmiféle új összetételben együttműködni Eckhardttal. Ha ez nem történik, az Eckhardt mozgalom — bár meglehetősen reménytelenségben — de tovább vegetálhatott volna. A N. Y. Post tájékozott forrásból cseh és jugoszláv politikusok intervenciójára vezeti vissza a mozgalom bukását. Lehet, hogy ilyen intervenció történt, de az amerikai kormány ennek dacára élni hagyta volna az Eckhardt-mozgalmat, mint azt minden Hitler-ellenes szervezkedés esetében teszi. Amennyire helytelenítendő a csehek vagy a szerbek beavatkozását e magyar ügybe, ha az tényleg megtörtént, — annyira megnyugtató, hogy a demokratikus szempontból nem kifogástalan Eckhardt akciójának felborulását végeredményben magyar részről idézték fel: Balásy Antal magatartása adta meg a kegyelemdőfést Eckhardt akciójának, amely semmiképp sem volt illetékes arra, hogy az igazabb magyar jövőért való harcot a magyar nép nevében képviselje.

Eckhardt maga "rágalomhadjárat" áldozatának tekinti magát. Nincs igaza. Eltekintve egyesek durva túlzásaitól lényegben tisztázódott az, hogy multja nem teszi alkalmassá arra, hogy egy teljesen megújuló, szabad új világ magyarságának vezére

legyen. S ehhez itteni nyilatkozataival és magatartásával Eckhardt önmaga is hozzájárult. Aki husz évig a Horthy-világ napi politikájában élt benne, attól nem is lehet várni, hogy megértse, a győzelem után valami egészen másnak kell jönnie Európában, valaminek, ami szellemben pont az ellenkezője az eddigi magyar rendszer mentalitásának. Eckhardt nem tudott kibujni a Horthyista bőréből, nem tudta teljesen lerázni magáról a multját. Nyilatkozatai mind azt mutatták, hogy nem érti meg a nagy változásokat hozó időket, nem érzi a jövő igazi atmoszféráját: az átkozott mult folytatója, átmentője akar lenni, nem pedig ujjáteremtő. Az emerek is, akik felé itt orientálódott, a győzelem után nagyrészt a multé lesznek: meghaltak, csak még nem tudják.

Akár igaz a cseh és szerb intervenció, akár nem, magyar érdek volt, hogy Magyarországot ne olyan politikus reprezentálja úgy most, mint esetleg a békeasztalnál, akinek multját, demokratikus mivoltát könnyen ki lehet kezdeni, mert egy kompromittált Eckhardt Magyarországot kompromittálná és Magyarország ellenségei őt állítva oda a magyar nép demokráciájának jellemzésére, animozitást keltenének Magyarország ellen, ami a békefeltételekben jutna aztán kifejezésre, a magyar nép nagy kárára.

Ami most a magyar körökben végbemegy, egy kikristályosodási folyamat. Akad majd száz százalékos, megtámasztatlan demokratikus képviselője a magyar népnek a békeasztalnál, olyan aki egészen megérti az idők szavát, a nagy demokratikus és szociális átalakulások szükségét s aki emellett Magyarország egyenrangú jussából sem hagy elalkudni semmit.

Eckhardt nem ez az ember s ezért nyugodtan viselem a "rágalom-hadjáratból" reám eső odium-részt. Nem tudtam mindig együttmenni azokkal, akik támadták, szempontjaink között eltérések voltak, de amit magam irtam Eckhardt ellen, azért demokratikus és magyar érdek szempontjából állom a felelősséget a jövőre is.

Nem siratom a "Független Magyarország" mozgalmat, a mely alig is létezett. Csak egy alakuló gyűlést tartott Pittsburghban, amelyen, mint emlékeztetes, a demokratikus jelleget sem voltak hajlandók a mozgalom elnevezésében kifejezésre juttatni s ezzel a mai éles világnézeti harcban diszkvalifikálták magukat. Másodszor Balásy magatartása diszkvalifikálta a mozgalmat; nyilvánvaló volt, hogy Balásy vonakodása után össze kell omlania. Balásy, aki diplomáciai pályájának három nagy állomásán, a Vatikánban, Londonban és Washingtonban kitűnő tapasztalatokat és összeköttetéseket szerzett, magyar érdekből eselekedett, a magyar ügynek tett szolgálatot. Ami történt nem katasztrófa, hanem megszabadulás egy tehertételtől s e történelmi helyzetben ez a legfontosabb.

Nem féltjük a magyar jövőt, lesz újra magyar szabadságmozgalom, külömb, igazabb, kecsgetőbb. A harcnak most új fejezete kezdődik. A megkönnyebbülés érzésével hisszük, szerencsésebb, boldogabb, a magyar nép érdekeiben üdvösebb fejezete.

RÓBERT OSZKAR.

